

KOMISJA WSPÓLNOT EUROPEJSKICH

Bruksela, dnia 23.12.2005
KOM(2005) 570 wersja ostateczna

ROCZNE SPRAWOZDANIE KOMISJI
Z KONTROLI STOSOWANIA PRAWA WSPÓLNOTOWEGO (2004 r.)

{SEC(2005)1446}
{SEC(2005)1447}

**ROCZNE SPRAWOZDANIE KOMISJI
Z KONTROLI STOSOWANIA PRAWA WSPÓLNOTOWEGO (2004 r.)**

Komisja Europejska opracowuje co roku sprawozdanie dotyczące kontroli stosowania prawa wspólnotowego w odpowiedzi na wnioski Parlamentu Europejskiego (rezolucja z dnia 9 lutego 1983 r.) i Państw Członkowskich (pkt 2 deklaracji nr 19 załączonej do Traktatu podpisanego w Maastricht w dniu 7 lutego 1992 r.). Sprawozdanie nawiązuje również do wniosków Rady Europejskiej i Rady dotyczących poszczególnych dziedzin.

1.1 Wprowadzenie

W ramach wykonywania swojej funkcji wyłącznego strażnika traktatów Komisja gwarantuje i kontroluje jednolite stosowanie prawa wspólnotowego przez Państwa Członkowskie na mocy art. 211 Traktatu WE. Artykuł 226 Traktatu WE przewiduje, że Komisja może wszcząć postępowanie przeciwko Państwu Członkowskiemu, które przyjęło lub utrzymało w mocy przepisy prawne sprzeczne z podstawowymi zasadami prawa wspólnotowego określonymi w traktatach.

Biała księga na temat zarządzania Europą,¹ opublikowana przez Komisję w 2001 r., podkreśla, że odpowiedzialność za stosowanie prawa wspólnotowego spoczywa przede wszystkim na krajowych organach administracyjnych i sądowych Państw Członkowskich. Głównym celem postępowania w sprawie naruszenia przepisów jest zachęcenie Państw Członkowskich do dobrowolnego i jak najszybszego dostosowania się do prawa wspólnotowego. Komisja dołożyła starań, aby wzmocnić współpracę z Państwami Członkowskimi, wykorzystując w tym celu uzupełniające lub alternatywne metody rozwiązywania problemów.

Kontrola stosowania prawa wspólnotowego jest konieczna z uwagi na ogólne przestrzeganie prawa i sprawia, że zasada Wspólnoty opartej na praworządności nabiera bardziej konkretnego znaczenia w odczuciu obywateli europejskich i podmiotów gospodarczych. Liczne skargi obywateli Państw Członkowskich stanowią niezbędny instrument wykrywania naruszeń przepisów prawa wspólnotowego.

22-gie roczne sprawozdanie, obejmujące załączone „dokumenty robocze służb”, wkład służb Komisji (SEC(2005)1446) i załączniki statystyczne (SEC(2005)1447), stanowi sprawozdanie z działalności Komisji związanej z kontrolą stosowania prawa wspólnotowego w 2004 r.

1.2. Rozszerzenie Unii

W 2004 r. pamiętnym wydarzeniem było przystąpienie do Unii dziesięciu nowych Państw Członkowskich. W dniu 3 maja 2004 r. wdrożono zintegrowany system zgłaszania drogą elektroniczną krajowych środków transponujących dyrektywę dla 25 Państw Członkowskich. Na koniec 2004 r. jedynymi państwami, które jeszcze nie stosowały wyżej wymienionego systemu, były Francja, Niemcy i Szwecja, ale również te państwa rozpoczęły prace przygotowawcze służące jego wdrożeniu.

Ogromne starania dziesięciu nowych państw, wspomagane przez system „wstępnego zgłaszania” drogą elektroniczną, opracowany przez Komisję, ułatwiły przekazanie znacznej większości środków służących transpozycji całego przedakcesyjnego dorobku prawnego Wspólnoty w zakresie dyrektyw.

Do sierpnia 2004 r. dziesięć nowych Państw Członkowskich średnio zgłosiło już 94,14 % krajowych środków transpozycji (wskaźnik ten wyniósł 97,96 % dla 15 „starych” Państw Członkowskich). Na dzień 31 grudnia 2004 r. średnia ta wynosiła 97,69 % dla wszystkich 25 państw, 97,30 % dla dziesięciu nowych i 97,95 % dla piętnastu „starych”. Najlepsza okazała się Litwa (99,45 %), następna w kolejności była Hiszpania (99,09 %), Austria (98,81 %), Dania (98,81 %) i Węgry (98,66 %).

¹ Zarządzanie Europą – Biała Księga (COM (2001)428).

Ogólna liczba wszczętych przez Komisję postępowań w sprawie naruszenia przepisów również wzrosła z 2709 w 2003 r. (dla 15 państw) do 2993 w 2004 r. (dla 25 państw). Jeżeli chodzi o 15 „starych” Państw Członkowskich, liczba ta zmniejszyła się do 2146 w 2004 r. Nowe Państwa Członkowskie traktowano w ten sam sposób, co stare. Na dzień 31 grudnia 2004 r. na 2993 zarejestrowanych postępowań 2531 było w toku.

Liczba skarg zarejestrowanych przez Komisję w odniesieniu do 15 Państw Członkowskich zmniejszyła się z 1290 w 2003 r. do 1080 w 2004 r. Dla 25 państw liczba ta jest wyższa i wynosi 1146. Skargi stanowią ogółem (dla 25 państw) około 38 % wszystkich naruszeń wykrytych w 2004 r.

Jeżeli chodzi o 15 Państw Członkowskich, liczba postępowań wszczętych przez Komisję na podstawie własnego dochodzenia wzrosła z 253 w 2003 r. do 285 w 2004 r. Dla 25 państw liczba ta jest wyższa i wynosi 328.

Liczba postępowań w sprawie braku zgłoszenia środków transpozycji dotyczących 25 państw wzrosła i wyniosła 1519 przypadków (781 przypadków wykrytych w odniesieniu do UE-15 i 738 w odniesieniu do UE-10). Statystyki za 2004 r. wykazują wzrost o 50,8 % w stosunku do roku poprzedniego (z 1166 do 1519). Dane liczbowe z 2004 r. obejmują zarówno postępowania w sprawie braku transpozycji dyrektyw, których termin transpozycji upłynął, dotyczące 15 Państw Członkowskich, i postępowania w sprawie braku zgłoszenia środków transponujących cały przedakcesyjny dorobek prawny Wspólnoty, dotyczące 10 nowych Państw Członkowskich.

Szczegółowe informacje przedstawione są w tabelach w załączniku statystycznym SEC(2005)1447.

1.3. Główne tendencje w poszczególnych dziedzinach działalności Komisji

W dalszej części przedstawione są najważniejsze informacje dotyczące poszczególnych sektorów. Szczegółowa analiza znajduje się w załączonym dokumencie roboczym służb Komisji SEC(2005)1446.

W sektorze rolnictwa kontrola stosowania prawa wspólnotowego ukierunkowana jest na usuwanie przeszkód utrudniających swobodny przepływ produktów rolnych i na skuteczne i prawidłowe stosowanie mechanizmów prawnych w dziedzinie rolnictwa.

Tradycyjne przeszkody utrudniające swobodny przepływ produktów rolnych występowały w coraz bardziej ograniczonym zakresie. Jeżeli chodzi o nowe formy przeszkód utrudniających swobodny przepływ produktów rolnych, Komisja postawiła sobie za cel przeciwdziałanie zjawisku upowszechnienia się arbitralnej dyskryminacji w stosunku do producentów z innych Państw Członkowskich.

W odniesieniu do kontroli stosowania szczególnych zasad Wspólnej Polityki Rolnej Komisja była zmuszona interweniować w różnych dziedzinach, na przykład w zakresie nazw geograficznych. W dziedzinie funduszy strukturalnych Komisja czuwała nad przestrzeganiem zasady całkowitej płatności na rzecz beneficjentów, poddanej w wątpliwość ze względu na sprawę kwot pobranych przez IFADAP w Portugalii. Komisja podjęła działania w celu zapewnienia przestrzegania ograniczeń dotyczących wykorzystywania i przeznaczenia produktów objętych przywilejami polityki wspólnotowej nadanymi najbardziej oddalonym regionom Wspólnoty, szczególnie w przypadku cukru przetwarzanego na terytorium Azorów.

Wreszcie Komisja podejmowała również działania w celu przypomnienia Państwom Członkowskim o obowiązku przekazywania rocznych sprawozdań na temat obowiązujących programów pomocy państwa.

Większość krajowych aktów prawnych transponujących dyrektywy została zgłoszona.

W sektorze edukacji i kultury jedną z głównych dziedzin działalności Komisji jest swobodny przepływ studentów. Przeszkody w tej dziedzinie wynikają z biurokratycznych praktyk administracyjnych lub dyskryminacji ze względu na obywatelstwo.

Komisja wszczęła postępowania w sprawie naruszenia przepisów z powodu opóźnień o charakterze technicznym i administracyjnym w zakresie uznawania dyplomów.

Omawiano temat opłat administracyjnych nakładanych na osoby zwracające się o uznanie dyplomów. Jeżeli wkład finansowy żądany od studenta jest nieproporcjonalny, może to uniemożliwić wykonanie praw, a mianowicie prawa dostępu do edukacji i prawa do swobodnego przepływu studentów.

Jeżeli chodzi o dostęp do edukacji, po przystąpieniu nowych Państw Członkowskich wpłynęły dwie skargi, według których studenci z tych państw traktowani byli inaczej niż pozostali obywatele Wspólnoty. Komisja skierowała wezwanie do usunięcia uchybienia do Państwa Członkowskiego, którego skargi dotyczyły.

Do Komisji zwrócono się w sprawach związanych z odmową pewnych Państw Członkowskich wpisania osób posiadających dyplomy ukończenia wyższych studiów prawniczych, otrzymane w innym Państwie Członkowskim, do rejestru adwokatów-stażystów. Sprawa ta jest rozpatrywana w oparciu o sprawę *Morgenbesser*.

W sektorze polityki audiowizualnej z uwagi na pojawienie się nowości technologicznych i rynkowych przeprowadzono analizę, w której wzięły udział zainteresowane strony, w celu dokonania ewentualnej korekty dyrektywy „Telewizja bez granic”.

W sektorze zatrudnienia w zakresie swobodnego przepływu pracowników problemem jest w szczególności nieprawidłowe stosowanie przepisów Traktatu WE i rozporządzeń, o którym Komisja dowiedziała się ze skarg obywateli. W innych dziedzinach (równość mężczyzn i kobiet, warunki pracy oraz bezpieczeństwo i higiena pracy, równe traktowanie/niedyskryminacja (art. 13 Traktatu WE)) liczba postępowań w sprawie naruszenia przepisów wzrasta z powodu problemów związanych z brakiem zgodności prawa krajowego z prawem wspólnotowym i brakiem zgłaszania krajowych środków transponujących dyrektywy.

Jeden z najważniejszych przypadków dotyczy wszczęcia przed Trybunałem Sprawiedliwości pierwszych postępowań w sprawie braku transpozycji dyrektyw opartych na art. 13 (równe traktowanie/ niedyskryminacja).

Do Trybunału Sprawiedliwości wniesiono również na mocy art. 228 Traktatu WE sprawę przeciwko Włochom z powodu braku wykonania orzeczenia Trybunału dotyczącego nieuznawania przez niektóre uniwersytety włoskie praw nabytych przez dawnych lektorów języków obcych (wł. *Lettori*). Komisja zwróciła się do Trybunału o nałożenie okresowej kary pieniężnej w wysokości 309,750 EUR za każdy dzień opóźnienia.

Kontrola stosowania przepisów dorobku prawnego Wspólnoty przez nowe Państwa Członkowskie stanowiła kolejny ważny priorytet. Regularny i systematyczny proces nadzoru

został przedłużony na okres po dniu 1 maja. Różne kontakty dwustronne umożliwiły określenie głównych problemów w transpozycji dorobku socjalnego i pozwoliły również na rozwiązanie niektórych z nich. Pierwsze spotkanie pakietowe odbyło się w grudniu i dotyczyło głównie braku zgłoszenia środków transpozycji.

W sektorze **przedsiębiorstw i przemysłu** na koniec 2004 r. przyjęto 480 dyrektyw, z których 23 weszło w życie w 2004 r.

Liczba skarg i postępowań w sprawie naruszenia przepisów w tej dziedzinie wzrosła w 2004 r. w stosunku do roku poprzedniego i stanowi około 12 % ogółu spraw rozpatrzonych przez Komisję.

Jednakże ogólna liczba postępowań w sprawie naruszenia dotyczących 15 Państw Członkowskich zmalała. Przyczyną tego może być fakt, że w ciągu ostatnich lat ustanowiono dialog w celu zapewnienia przestrzegania terminów transpozycji, szczególnie w odniesieniu do trzech nowych dyrektyw farmaceutycznych.

Procedura informowania o projektach przepisów technicznych określona w dyrektywie 98/34/WE nadal wykazywała swoją skuteczność, umożliwiając znalezienie rozwiązań zgodnych z prawem wspólnotowym w 95 % przypadków. Ponadto Komisja wykorzystwała inne instrumenty zapobiegania i współpracy z Państwami Członkowskimi, takie jak grupy ekspertów i kontakty dwustronne, w szczególności w sektorze farmaceutycznym i kosmetycznym, w celu określenia ewentualnych trudności w procesie transpozycji i udzielenia w stosownych przypadkach pomocy technicznej umożliwiającej Państwom Członkowskim prawidłową transpozycję i jednolite stosowanie dyrektyw.

Rozszerzenie Wspólnoty doprowadziło do zwiększenia liczby postępowań w sprawie braku zgłoszenia środków transponujących dyrektywy, dotyczących dziesięciu nowych Państw Członkowskich. Jednakże biorąc pod uwagę liczbę dyrektyw, które należało przetransponować, liczba postępowań pozostaje nieznaczna dzięki staraniom władz krajowych podczas fazy przygotowawczej do rozszerzenia Unii i dzięki działaniom podejmowanym przez Komisję w ramach porozumień w sprawie oceny zgodności.

W dziedzinie ochrony środowiska stosowanie prawa wspólnotowego przez Państwa Członkowskie poprawiło się w ciągu ostatnich lat. Dowodem na to jest znaczny spadek liczby nowych skarg zarejestrowanych przez Komisję w 2004 r. - 336 w porównaniu do 555 w 2002 r.

Komisja wydała 101 uzasadnionych opinii na mocy art. 226 Traktatu WE i wszczęła 45 postępowań przed Trybunałem Sprawiedliwości. Komisja przyjęła również 14 powiadomień o nieprzestrzeganiu prawa i 6 uzasadnionych opinii na mocy art. 228 Traktatu WE. Komisja wszczęła postępowania w sprawie naruszenia przepisów przeciwko ośmiu nowym Państwom Członkowskim.

W celu zapewnienia jak najlepszego stosowania prawa wspólnotowego Komisja wykorzystuje również instrumenty uzupełniające. Proaktywne inicjatywy obejmują opracowanie zasad przewodnich i dokumentów interpretacyjnych, dyskusje w komitetach technicznych i kontakty dwustronne z Państwami Członkowskimi oraz spotkania pakietowe.

Komisja dokłada starań, aby kontrolować przestrzeganie prawa w jak najbardziej systematyczny sposób. W niektórych sektorach sporządzanie sprawozdań odgrywa decydującą rolę, podczas gdy w innych Komisja gromadzi i analizuje najważniejsze dane.

Komisja zapewniła pomoc zewnętrznych prawników w fazie przygotowawczej do rocznej kontroli strategicznej przestrzegania prawa wspólnotowego. Komisja opracowała procedurę kontroli zgodności prawodawstwa krajowego przyjętego przez dziesięć nowych Państw Członkowskich z prawem wspólnotowym.

W **dziedzinie polityki konkurencji** trwa kontrola transpozycji dyrektywy w sprawie nieuczciwej konkurencji, stanowiącej część ram prawnych dotyczących komunikacji elektronicznej, oraz dyrektywy w sprawie przejrzystości (obie te dyrektywy oparte są na art. 86 Traktatu WE). Jeżeli chodzi o przypadki indywidualne, Komisja rozpatrzyła pewną liczbę skarg związanych z art. 86 w połączeniu z art. 82 Traktatu WE. W szczególności Komisja przyjęła decyzję przeciwko Niemcom dotyczącą prawodawstwa krajowego tego Państwa Członkowskiego w zakresie usług pocztowych.

W **dziedzinie społeczeństwa informacyjnego** ramy prawne z 2002 r. dotyczące komunikacji elektronicznej odnoszą się do trzech głównych celów strategii lizbońskiej – utworzenia stabilnego i przewidywalnego otoczenia prawnego, pobudzania innowacji i zachęcania do inwestycji w sieci i usługi komunikacyjne.

Praca w nowych grupach i komitetach oraz nowe mechanizmy koordynacyjne określone w nowych ramach prawnych osiągnęły optymalną skuteczność w 2004 r. Działania te skupiły się głównie na wdrożeniu nowych zasad i utworzeniu wspólnego podejścia prawodawczego. Komisja kontynuowała ścisłą współpracę z władzami ustawodawczymi w dziedzinie zgłaszania projektów środków „artykułu 7” i wykorzystała po raz pierwszy swoje prawo weta.

Komisja nadal uważnie śledziła proces transpozycji prawa wspólnotowego w 15 Państwach Członkowskich, dla których ramy prawne weszły w życie w lipcu 2003 r. Komisja prowadziła również ścisłą współpracę z nowymi Państwami Członkowskimi w celu wdrożenia nowych ram przed przystąpieniem tych państw do Unii. Ramy te stały się obowiązujące w chwili przystąpienia. Na końcu 2004 r. 20 Państw Członkowskich zakończyło przyjmowanie prawa pierwotnego transponującego ramy 2002 i zgłosiło ten fakt Komisji. W związku z tym w ciągu 2004 r. stopniowo odwrócono uwagę od transpozycji i skupiono się na zapewnieniu całkowitej zgodności z prawem wspólnotowym i stosowaniu przepisów w 25 Państwach Członkowskich.

Komunikat pt. „Prawodawstwo i rynki komunikacji elektronicznej w Europie w 2004 r.” (dziesiąte sprawozdanie z wykonania) został przyjęty w grudniu.²

W sektorze **sprawiedliwości, wolności i bezpieczeństwa** Komisja wszczęła postępowanie przed Trybunałem Sprawiedliwości w sprawie szeregu przypadków związanych z brakiem zgłoszenia krajowych środków wykonawczych dla dwóch dyrektyw przyjętych w 2001 r.

W dziedzinie swobodnego przepływu osób Komisja skierowała dwie uzasadnione opinie do Niderlandów w sprawie wydalenia dwóch obywateli włoskich będących rezydentami długoterminowymi. Przyjęcie ustawy nr 2003-1119 we Francji sprawiło, że Komisja zamknęła postępowanie w sprawie naruszenia przepisów przeciwko Francji dotyczące prawa pobytu studentów. W następstwie zmiany włoskiego kodeksu drogowego Komisja zamknęła postępowanie w sprawie naruszenia przepisów dotyczące zróżnicowanego i

² COM(2004)759 z 2.12.2004.

nieproporcjonalnego traktowania kierowców pojazdów na tablicach rejestracyjnych innych Państw Członkowskich.

Wreszcie w dziedzinie prawa głosu Komisja postanowiła umorzyć postępowanie przeciwko Belgii w następstwie wysłania przez władze belgijskie pisma skierowanego do obywateli innych Państw Członkowskich będących rezydentami gminy Honnelles, którzy zostali skreśleni z listy wyborców do wyborów lokalnych. Pismo informowało, że zostaną oni wpisani na listę wyborców do następnych wyborów lokalnych na podstawie pierwszego wniosku.

W **sektorze rynku wewnętrznego** polityka Komisji skupia się na trzech głównych dziedzinach:

Przeprowadzono wiele działań związanych z rozwojem współpracy z Państwami Członkowskimi w zakresie transpozycji dyrektyw i w ramach procedur w sprawie uchybienia. Komisja przyjęła zalecenie zachęcające Państwa Członkowskie do korzystania z najlepszych praktyk w celu zapewnienia szybkiej i prawidłowej transpozycji dyrektyw. Publikacja zestawienia dotyczącego rynku wewnętrznego oraz systematycznych aktualizacji wielu transpozycji dyrektyw przyczyniła się do poprawy globalnych wyników. Średni deficyt dotyczący transpozycji w Unii 25 Państw Członkowskich spadł z 7,1 % w lipcu 2004 r. do 3,6 % w styczniu 2005 r. Nawiązano wiele kontaktów dwustronnych (spotkania pakietowe dotyczące transpozycji) oraz wielostronnych w sprawie transpozycji dyrektyw. W szczególności zorganizowano spotkania ekspertów w związku z nowymi dyrektywami w sprawie pośredników ubezpieczeniowych, nadużyć na rynku i funduszy emerytalnych. W zakresie zamówień publicznych zorganizowano wiele spotkań pakietowych na temat toczących się postępowań w sprawie naruszenia przepisów. W wyniku tych spotkań poczyniono znaczne postępy w dużej większości spraw.

Ponadto powstała sieć SOLVIT zajmująca się rozwiązywaniem problemów stosowania prawa rynku wewnętrznego. Centra SOLVIT w dziesięciu nowych Państwach Członkowskich rozpoczęły działalność w chwili przystąpienia tych państw do Unii. SOLVIT rozpatrzyła 289 spraw, czyli o 73 % więcej niż w 2003 r. Rozstrzygnięto 80 % spraw w porównaniu do 73 % w 2003 r.

Wreszcie kontynuowano starania mające na celu zapewnienie, że postępowania w sprawie uchybienia będą prowadzone skutecznie i bez zwłoki.

W **sektorze zdrowia i ochrony konsumentów** Komisja wszczęła 457 postępowań w sprawie naruszenia przepisów z powodu braku zgłoszenia środków transpozycji i wysłała 37 uzasadnionych opinii. Komisja wysłała pięć uzasadnionych opinii z powodu braku transpozycji dyrektywy w sprawie ogólnego bezpieczeństwa produktów i wszczęła postępowanie w sprawie naruszenia przepisów przeciwko Estonii z powodu braku transpozycji dyrektywy w sprawie tytoniu.

Komisja wszczęła postępowanie w sprawie naruszenia przepisów na mocy art. 228 Traktatu przeciwko Belgii (brak transpozycji dyrektywy w sprawie ochrony kur niosek) i Francji (brak transpozycji dyrektywy w sprawie gwarancji związanych z towarami konsumpcyjnymi).

Kontrole Biura Komisji ds. Żywności i Weterynarii (FVO) przyczyniły się do poprawy stosowania prawa wspólnotowego w dziedzinie żywności i paszy, zdrowia zwierząt oraz ochrony zwierząt i roślin. Komisja skierowała powiadomienie o nieprzestrzeganiu prawa i

uzasadnioną opinię do Grecji w sprawie wzmocnienia kontroli weterynaryjnych. Podobne postępowanie w sprawie naruszenia prawa zostało umorzone po przyjęciu przez Zjednoczone Królestwo odpowiednich środków.

Hiszpania została skazana przez Trybunał Sprawiedliwości za nieprawidłową transpozycję dyrektywy w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich.

Dołożono wielkich starań w celu umożliwienia przystąpienia dziesięciu nowych Państw Członkowskich. Poziom transpozycji osiągnięty na końcu 2004 r. był nieco lepszy niż poziom odnotowany w „starych” Państwach Członkowskich.

W sektorze energii i transportu rozpatrzono 458 spraw związanych z naruszeniem przepisów, z których 266 dotyczyło braku zgłoszenia środków transponujących dyrektywy, a 192 - transpozycji niezgodnej z dyrektywami lub nieprawidłowego stosowania prawa wspólnotowego. Zanoowano wzrost liczby spraw związanych z naruszeniem przepisów mimo znacznej liczby spraw umorzonych w tym okresie (154, w tym 103 sprawy związane z naruszeniem przepisów dotyczące braku zgłoszenia). Sytuacja ta jest wynikiem szybszej transpozycji dyrektyw w sprawie transportu, mimo że terminy transpozycji są rzadko przestrzegane przez Państwa Członkowskie. W omawianym okresie wszczęto 223 nowych postępowań w sprawie naruszenia przepisów (w tym 183 dotyczące braku zgłoszenia) i rozpatrzono 38 zarejestrowanych skarg. Trybunał wydał orzeczenia w sprawie uchybienia w 22 sprawach. W dziedzinie transportu należy zauważyć, że upłynął termin transpozycji 8 dyrektyw (w porównaniu do 15 w 2003 r.). Wskaźnik transpozycji dyrektyw w sektorach energii i transportu pozostaje nadal o wiele niższy od celu wyznaczonego w Lizbonie (98,5 %).

W dziedzinie energii wysłano powiadomienia o nieprzestrzeganiu prawa do osiemnastu Państw Członkowskich z powodu braku zgłoszenia krajowych środków transponujących dwie dyrektywy w sprawie wewnętrznego rynku energii elektrycznej i/ lub gazu ziemnego. Wszczęto postępowanie przeciwko kilku Państwom Członkowskim z powodu nieprzestrzegania dyrektywy w sprawie minimalnych zapasów surowej ropy naftowej i/lub produktów ropopochodnych. Rozpatruje się skargi dotyczące nieprawidłowego stosowania dyrektywy w sprawie wspierania produkcji energii elektrycznej wytwarzanej ze źródeł odnawialnych. Służby Komisji wszczynały więcej postępowań w sprawie naruszenia w dziedzinie ochrony zdrowia przed promieniowaniem jonizującym i ochrony ludności w przypadku pogotowia radiologicznego.

W dziedzinie transportu w zakresie bezpieczeństwa drogowego nadal prowadzono postępowania dotyczące zarówno przepisów technicznych, jak i prawa jazdy.

W zakresie pakietu „infrastruktury kolejowej” Trybunał Sprawiedliwości skazał Państwa Członkowskie, które wciąż nie zgłosiły krajowych środków wykonawczych dla jednej z trzech dyrektyw.

W następstwie orzeczeń o „otwartym niebie” z dnia 19 listopada 2002 r. Komisja zwróciła się do Państw Członkowskich o podjęcie środków służących zaradzeniu problemowi. Wszczęto nowe postępowania w celu wypowiedzenia nacechowanych dyskryminacją porozumień dwustronnych z państwami trzecimi. Wszczęto również postępowania z powodu nieprzestrzegania prawa dotyczącego bezpieczeństwa lotnictwa cywilnego.

W dziedzinie bezpieczeństwa morskiego Komisja postanowiła wnieść do Trybunału Sprawiedliwości sprawę przeciwko ośmiu Państwom Członkowskim, które jeszcze nie przeprowadziły transpozycji dyrektyw w sprawie instalacji systemów informacji o ruchu statków i systemów informacyjnych.

W **sektorze rybołówstwa** Komisja wniosła do Trybunału sprawę przeciwko kilku Państwom Członkowskim, które przekroczyły niektóre kwoty połowowe, o niedopełnienie obowiązku kontroli oraz niedopełnienie obowiązku zgłoszenia pewnych danych dotyczących połowów i nakładów połowowych.

Trybunał wydał wyrok skazujący na trzy Państwa Członkowskie z powodu przekroczenia kwot połowowych. Komisja odwołała się do Trybunału przeciwko Grecji w sprawie o nieprzestrzeganie terminu wdrożenia satelitarnego systemu monitorowania statków rybackich.

W **sektorze podatków i ceł** wzrosła liczba pism oskarżających Państwa Członkowskie, które skierowali do Komisji obywatele społeczeństwa cywilnego. Pisma te poddają w szczególności w wątpliwość w zakresie podatków bezpośrednich prawo i praktyki krajowe, w wyniku których nakłada się większe podatki na działalność i inwestycje zrealizowane w innych Państwach Członkowskich. W tej samej dziedzinie Komisja zauważyła jednak, że Państwa Członkowskie odpowiedziały pozytywnie na jej dwa komunikaty³ dotyczące odpowiednio pracowniczych systemów emerytalnych i opodatkowania dywidend, dostosowując swoje systemy prawne do przepisów wspólnotowych. W jednym przypadku odwołanie w sprawie o uchybienie okazało się jednak konieczne (Dania w zakresie emerytur, spr. C-150/04).

Składnąd wszczęto liczne nowe postępowania w sprawie naruszenia przepisów. Na przykład w dziedzinie podatków pośrednich przyznano priorytetowe znaczenie sprawom mającym wpływ na zasoby własne i nadal prowadzono ścisłą kontrolę prawidłowego stosowania dyrektyw (w szczególności dyrektywy 2000/65/WE w sprawie przedstawiciela podatkowego i dyrektywy 2001/115/CWE w sprawie fakturowania), której wynikiem było dostosowanie prawodawstwa krajowego do wspólnotowego w toku postępowania.

W tym samym czasie Komisja musiała zapewnić pomoc techniczną we wciąż wzrastającej liczbie spraw o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym, toczących się przed Trybunałem.

W **sektorze budżetowym** Komisja, zgodnie z zasadą należytego zarządzania finansami, zobowiązana jest do zapewnienia równego podziału obciążenia budżetowego pomiędzy Państwa Członkowskie. Komisja dokłada starań, aby wszczynać postępowania w sprawie naruszeń mających negatywny wpływ na zasoby własne, tak aby inne Państwa Członkowskie nie musiały ponosić konsekwencji finansowych tych naruszeń. W zakresie tradycyjnych zasobów własnych przedłożono niedawno Trybunałowi sprawy w celu ustalenia właściwej interpretacji pojęcia zasobów własnych.

W **sektorze statystyk Wspólnoty** wszczęto 20 nowych postępowań w sprawie naruszenia przepisów. Jedną z tych spraw wytoczono przeciwko Grecji z powodu nieprzestrzegania obowiązku przekazania Komisji danych statystycznych dotyczących nadmiernego deficytu.

³ Komunikat Komisji w sprawie usunięcia przeszkód fiskalnych utrudniających transgraniczne wypłacanie emerytur pracowniczych z dnia 19.4.2001 r. (IP/01/575) i komunikat Komisji w sprawie opodatkowania dywidend na rynku wewnętrznym (COM 2003/810) z dnia 19.12.2003 r.

Komisja skierowała również powiadomienie o nieprzestrzeganiu prawa do Grecji dotyczące statystyk krótkoterminowych i do Belgii w sprawie statystyk społecznych.

W sektorze statystyk rolniczych skierowano powiadomienia o nieprzestrzeganiu prawa do dziewięciu Państw Członkowskich z powodu braku zgłoszenia krajowych środków transponujących dyrektywy. Rozszerzenie Unii wymagało dodatkowych starań. Komisja wszczęła 8 postępowań w sprawie naruszenia przepisów przeciwko 5 Państwom Członkowskim z powodu braku zgłoszenia krajowych środków transpozycji.

W sektorze statystyk przewozów drogowych towarów Komisja zwróciła się do Trybunału w sprawie przeciwko Grecji.

W **dziedzinie polityki regionalnej** duża większość postępowań w sprawie naruszenia przepisów w następstwie nieprawidłowości stwierdzonych w wykorzystywaniu funduszy strukturalnych dotyczy niewłaściwego stosowania przepisów sektorowych, których przestrzeganie jest warunkiem korzystania z funduszy wspólnotowych. Stwierdzone nieprawidłowości prowadzą również do całkowitego lub częściowego ustania pomocy wspólnotowej.

W **dziedzinie rozszerzenia** postępowania w sprawie naruszenia przepisów oparte są na skargach dotyczących niewłaściwego stosowania układów o stowarzyszeniu i Układów Europejskich w stosunkach pomiędzy Wspólnotą a krajami kandydującymi. W następstwie przystąpienia do Unii dziesięciu nowych Państw Członkowskich w maju 2004 r. odpowiednie układy o stowarzyszeniu i Układy Europejskie muszą zostać uznane za wygasłe po zawarciu nowego traktatu w tym samym zakresie.

Zmiana ta wpłynęła na postępowania w toku związane ze skargami kilku obywateli polskich i litewskich dotyczącymi nieprzestrzegania ich prawa do przedsiębiorczości przez władze austriackie i szwedzkie. Analiza jednak wykazała, że skargi te były bezpodstawne.

Skargi wielu obywateli nowych Państw Członkowskich dotyczące prawa do świadczenia usług, pobytu i uzyskania pozwolenia na pracę zostały również odrzucone, ponieważ sektory te nie są jeszcze w pełni zliberalizowane.

Komisja rozpoczęła rozpatrywanie skarg dotyczących prawa dostępu do rynku pracy Państw Członkowskich w oparciu o decyzję 1/80 w sprawie układu o stowarzyszeniu UE - Turcja.

W **dziedzinie stosunków zewnętrznych** wykryto naruszenie związane z nieprzestrzeganiem prawa wspólnotowego dotyczące sześciu Państw Członkowskich w kontekście stosowania art. 27 rozporządzenia Rady nr 2368/2002 wprowadzającego w życie *system certyfikacji Procesu Kimberley dla handlu międzynarodowego surowcem diamentowym*.